

Konkurs Tematyczny:

„Nie tylko *Solidarność*. Polska opozycja w latach siedemdziesiątych i osiemdziesiątych XX wieku" dla uczniów szkół podstawowych województwa małopolskiego w roku szkolnym 2025/2026

Etap szkolny
18 listopada 2025 r.

Organizatorzy:

**Instytutu Pamięci Narodowej Oddział w Krakowie
we współpracy z:
Marszałkiem Województwa Małopolskiego
i Fundacją Centrum Dokumentacji Czynu Niepodległościowego**

oraz

Małopolski Kurator Oświaty

INSTYTUT PAMIĘCI
NARODOWEJ
Oddział w Krakowie

Dane ucznia – proszę wpisać lub przypiąć tzw. metryczkę po rozkodowaniu pracy:

Imię i nazwisko

Nazwa szkoły

Imię i nazwisko opiekuna naukowego

Instrukcja dla ucznia:

1. Przed Tobą zestaw 20 zadań konkursowych, za rozwiązanie których możesz uzyskać maksymalnie 40 punktów.
2. Sprawdź, czy zestaw konkursowy zawiera 8 stron. Ewentualny brak zgłoś komisji.
3. Na rozwiązanie zestawu masz 60 minut. Komisja konkursowa 15 minut przed końcem przypomni Ci o upływającym czasie.
4. Pracuj uważnie, używając jedynie pióra lub długopisu koloru czarnego lub niebieskiego. Odpowiedzi udzielane przy użyciu ołówka nie będą oceniane.
5. Nie podpisuj kartek imieniem ani nazwiskiem.
6. Pamiętaj, aby nie używać korektora.
7. Rozwiązania zadań wypełniaj czytelnie w wyznaczonych miejscach na pracy.
8. Staraj się nie popełniać błędów. Błędnie zaznaczoną odpowiedź przekreśl i zaznacz właściwą odpowiedź. Możesz się poprawić tylko jeden raz.
9. Stwierdzenie niesamodzielności pracy lub przeszkadzanie innym, spowoduje wykluczenie Cię z udziału w konkursie.

Życzymy Ci powodzenia!

Autorzy zadań i Organizatorzy Konkursu

Zadanie 1. (0-3 pkt.)

Wypisz nazwy państw graniczących z PRL do 1989 roku, które obecnie nie istnieją:

1.
2.
3.

Zadanie 2. (0-2 pkt.)

Na podstawie tekstu odpowiedz na pytania:

Konstytucja PRL z 22 VII 1952 roku

Wstęp

(...)Podstawę obecnej władzy ludowej w Polsce stanowi sojusz klasy robotniczej z chłopstwem pracującym. W sojuszu tym rola kierownicza należy do klasy robotniczej jako przodującej klasy społeczeństwa, opierającej się na rewolucyjnym dorobku polskiego i międzynarodowego ruchu robotniczego, na historycznych doświadczeniach zwycięskiego budownictwa socjalistycznego w Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich, pierwszym państwie robotników i chłopów.

(...)

Artykuł 1

1. Polska Rzeczpospolita Ludowa jest państwem socjalistycznym.

(...)

Artykuł 3

1. Przewodnią siłą polityczną społeczeństwa w budowie socjalizmu jest Polska Zjednoczona Partia Robotnicza. (...)

a) Określ oficjalną ideologię państwową zapisaną w konstytucji:

.....

b) nazwij podmiot wskazany w konstytucji jako gwarant tego ideologicznego profilu:

.....

Zadanie 3. (0-6 pkt.)

Rozwiń skróty:

KOR –

KPN –

NSZZ „Solidarność” –

NZS –

ROPCiO –

SKS –

Zadanie 4. (0-1 pkt)

Ułóż w porządku chronologicznym podane niżej wydarzenia. Zapisz litery we właściwych miejscach na osi czasu.

- A. powstanie ROPCiO
- B. nowelizacja konstytucji PRL (m.in. zapis o „umacnianiu przyjaźni i współpracy z ZSRR”)
- C. „Czerwiec ‘76”
- D. powstanie w Katowicach pierwszego Komitetu Założycielskiego Wolnych Związków Zawodowych

Zadanie 5. (0-4 pkt.)

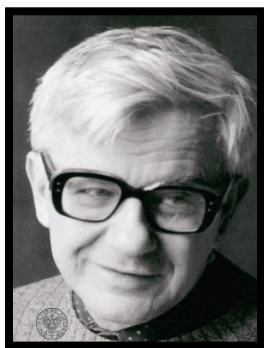
**Rozstrzygnij, czy podane zdania są prawdziwe lub fałszywe; wpisz odpowiednio:
prawda lub *fałsz*.**

Bezpośrednią przyczyną rewolty czerwcowej w 1976 r. była podwyżka cen żywności.	
Jedną z konsekwencji wydarzeń czerwca 1976 r. było odsunięcie od władzy Edwarda Gierka.	
Wobec aresztowanych w czerwcu 1976 r. robotników stosowano tzw. „ścieżki zdrowia”.	
W drugiej połowie lat siedemdziesiątych intensywnie rozwijała się niezależna działalność wydawnicza.	

Zadanie 6. (0-4 pkt.)

Dopasuj nazwiska do osób przedstawionych na zdjęciach:

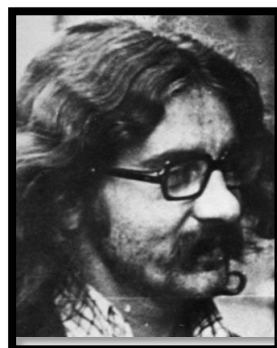
Andrzej Czuma, Jan Józef Lipski, Antoni Macierewicz, Stanisław Pyjas

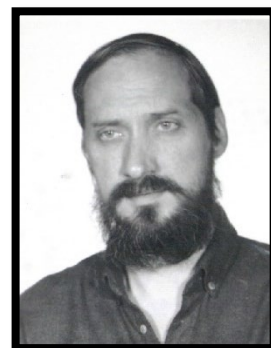
Zdjęcie 1

Zdjęcie 2

Zdjęcie 3

Zdjęcie 4

Zdjęcie 1 -

Zdjęcie 2 -

Zdjęcie 3 -

Zdjęcie 4 -

Zadanie 7. (0-1 pkt)

Na czele KPN w 1979 r. stanął:

- a) Leszek Moczulski
- b) Kazimierz Świtoń
- c) Jacek Kuroń
- d) Andrzej Gwiazda

Zadanie 8. (0-1 pkt)

W następstwie zamordowania Stanisława Pyjasa został powołany:

- a) NZS
- b) SKS
- c) RMP
- d) WZZ

Zadanie 9. (0-1 pkt)

Napisz, jakie wydarzenie zostało przedstawione na poniższej fotografii:

Zadanie 10. (0-1 pkt)

Ułóż w porządku chronologicznym podane niżej wydarzenia, które w konsekwencji doprowadziły do powstania *Solidarności*. Zapisz litery we właściwych miejscach na osi czasu.

- A. pierwsza pielgrzymka Jana Pawła II do Polski
- B. podpisanie porozumień w Szczecinie
- C. strajki na Lubelszczyźnie
- D. rozpoczęcie rozmów ze stroną rządową w Gdańsku

Zadanie 11. (0-1 pkt)

Najważniejszym z postulatów wysuniętych przez strajkujących robotników gdańskich w 1980 roku było:

- a) zaakceptowanie niezależnych od partii i pracodawców wolnych związków zawodowych
- b) wykreślenie z Konstytucji zapisu o przewodniej roli Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej
- c) wprowadzenie wszystkich sobót wolnych od pracy
- d) wystąpienie Polski z Rady Wzajemnej Pomocy Gospodarczej

Zadanie 12. (0-4 pkt.)

Rozstrzygnij, czy podane zdania są prawdziwe lub fałszywe; wpisz odpowiednio: *prawda* lub *fałsz*.

W sierpniu 1980 r. Lech Wałęsa stanął na czele strajku w Stoczni Gdańskiej, a następnie jako przedstawiciel strajkujących podpisał porozumienie z władzami.	
„Solidarność” jesienią 1981 r. liczyła ponad 9 mln członków.	
Program działania „Solidarności”, przyjęty na I Krajowym Zjeździe Delegatów, nosił tytuł „Samorządna Rzeczpospolita”.	
Podczas strajków ustrzycko-rzeszowskich, które zaczęły się w grudniu 1980 r., rolnicy domagali się rejestracji Polskiego Stronnictwa Ludowego.	

Zadanie 13. (0-1 pkt)

Tylko jedno z poniższych zdjęć odnosi się do strajku w Stoczni Gdańskiej w sierpniu 1980 r. Wpisz właściwy numer tego zdjęcia:

Zdjęcie 1

Zdjęcie 2

Zdjęcie 3

Zdjęcie 4

Zadanie 14. (0-1 pkt)

Przeczytaj poniższy fragment tekstu i odpowiedz na pytanie.

Delegaci zebrani w Gdańsku na pierwszym Zjeździe Delegatów [...] "Solidarność" przesyłają robotnikom Albanii, Bułgarii, Czechosłowacji, Niemieckiej Republiki Demokratycznej, Rumunii, Węgier i wszystkich narodów Związku Radzieckiego pozdrowienia i wyrazy poparcia. Jako pierwszy niezależny związek zawodowy w naszej powojennej historii głęboko czujemy wspólnotę naszych losów. Zapewniamy, że wbrew kłamstwom szerzonym w waszych krajach jesteśmy autentyczną 10-milionową organizacją pracowników, powstałą w wyniku robotniczych strajków. Naszym celem jest walka o poprawę bytu wszystkich ludzi pracy. Popieramy tych z was, którzy zdecydowali się wejść na trudną drogę walki o wolny ruch związkowy. Wierzmy, że już niedługo wasi i nasi przedstawiciele będą mogli spotkać się w celu wymiany związkowych doświadczeń.

Zamieszczony powyżej fragment dokumentu opatrzono tytułem:

- a) „Deklaracja solidarności z narodami Europy Wschodniej”
- b) „Braterskie pozdrowienie do ludów Europy Wschodniej”
- c) „Poślanie do ludzi pracy Europy Wschodniej”

Zadanie 15. (0-1 pkt)

NZS zarejestrowano w efekcie strajku, który miał miejsce w:

- a) Krakowie
- b) Warszawie
- c) Łodzi
- d) Gdańsku

Zadanie 16. (0-3 pkt.)

Połącz zamieszczone poniżej fragmenty piosenek z miesiącami o historycznym znaczeniu w PRL, wpisując symbole literowe poszczególnych „miesięcy” w odpowiednich rubrykach tabeli.

- a) Grudzień 1981
- b) Sierpień 1980
- c) Czerwiec 1976

<i>Wyjeżdżajcie już chłopcy od „Piasta”, Pora chłopcy opuścić tę dziurę, Baby płaczą, napięły wam ciasta, Złota klatka uniesie was w górę.</i>	
<i>Nie mam teraz czasu dla ciebie Nie widziała cię długo matka Jeszcze trochę poczekaj, dorośnij Opowiemy ci o tych wypadkach [...] O tych ludziach, którzy poczuli Że są teraz właśnie u siebie Solidarnie walczą o dzisiaj I o jutro także dla ciebie</i>	
<i>Czerwony Radom pamiętam siny, jak zbite pałką ludzkie plecy, szosę E-7, na dworcach gliny, jakieś pieniądze, jakieś adresy. Strach w ludzkich oczach, upokorzenie, w spotniałych palcach świstki wyroków, pamięć odbitą na ścieżkach zdrowia, listy z więzienia, lekarz, adwokat.</i>	

Zadanie 17. (0-1 pkt)

„Solidarność Walcząca” została założona przez:

- a) Władysława Frasyniuka
- b) Kornela Morawieckiego
- c) Zbigniewa Bujaka
- d) Annę Walentynowicz

Zadanie 18. (0-1 pkt)

Jeden z poniższych symboli odnosi się do Ruchu „Wolność i Pokój”; podpisz ten znak skrótem: WiP.

-

-

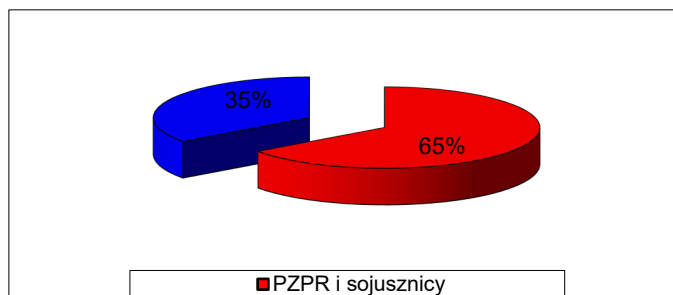

-

Zadanie 19. (0-1 pkt)

Przedstawiony wykres prezentuje:

- a) ustalony przy Okrągłym Stole podział mandatów do sejmu
- b) wyniki wyborów kontraktowych do senatu

Zadanie 20. (0-2 pkt)

W lipcu 1989 r. sformułowano hasło „Wasz prezydent, nasz premier”. Napisz, kto został prezydentem, a kto premierem w wyniku realizacji tego hasła:

- a) Prezydentem został (imię i nazwisko):
- b) Premierem został (imię i nazwisko):